

DET KONGELIGE BARNE-, LIKESTILLINGS-
OG INKLUDERINGSDEPARTEMENT

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep
0032 OSLO

Deres ref
201102591

Vår ref
201102298-/LIBPAS

Dato
20.10.11

**Høring - Fagerbergutvalgets utredning - NOU 2011: 6 - "Et åpnere
forskningssystem"**

Vi viser til brev datert 30.5.2011 vedrørende ovennevnte utredning. Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet (BLD) har følgende kommentar:

Mangler drøfting av forskningens samfunnseffekter

Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet savner en gjennomgang og drøfting av hvilken samfunnseffekt forskningen har, det vil si relevans. Først da kan en ha en mening om det norske forskningssystemet er velfungerende. Forskning skal brukes til å løse viktige oppgaver i samfunnet, som grunnlag for lovendringer, peke på kunnskapshull og være nyskapende. På denne måten er det en gjensidighet mellom politikk og forskning. For å nå politiske mål er samfunnet avhengig av kunnskap på kort og lang sikt for at politikken skal treffe, og at den eventuelt kan korrigeres. Utvalget sier at grunnlaget for å uttale seg om dette er for svakt.

Vi forstår at det er vanskelig å finne gode indikatorer for en slik sammenheng. *En* indikator kan være bruk av forskning i offentlige utredninger, stortingsmeldinger, handlingsplaner og lovarbeid.

Forskningsbarometer

Utvalget foreslår å utvikle et norsk forskningsbarometer som særlig vektlegger forholdet mellom resultater og ressurser i forskning. Det skal kunne brukes til dokumentasjon av resultater, bidra til bedre mål- og resultatstyring og være til hjelp for resultatbasert omfordeling mellom institusjoner og fordeling av driftsmidler til aktive forskere.

Barometeret skal settes sammen av følgende indikatorer som belyser sammenhengen mellom mål, ressurser og resultater i norsk forskning: vitenskapelig publisering, siteringer, sampublisering, doktorgrader, finansiering fra utlandet, finansiering fra næringslivet, samarbeid om innovasjon med næringslivet.

BLD mener at spørsmålet om barometer og indikatorer først og fremst er en sak for forskersamfunnet. Siden barometeret også skal kunne brukes til omfordeling av forskningsmidler – slik at institusjoner som skårer høyt får en større andel av forskningsmidlene fra KD - er det viktig at indikatorene er gode og har legitimitet. For departementet kan det være gunstig med et forskningsbarometer. Slik det er foreslått fra utvalget vil et barometer kunne si oss noe om den faglige kvaliteten på de ulike forskningsmiljøene, men ikke om relevans.

Forskningsprogram

Utvalget sier at de foreslåtte indikatorene ikke gir noe fullstendig bilde av hvordan det norske forskningssystemet fungerer. Videre at kunnskapsgrunnlaget er svakt og at det framover vil være særlig viktig å utvikle kunnskapsgrunnlaget gjennom langsiktig forskning for å få økt forståelse, bedre data og mer dekkende indikatorer om forskningens ulike samfunnseffekter. Utvalget foreslår derfor et nytt forskningsprogram som ved hjelp av ulike faglige perspektiver og metoder analyserer den offentlig finansierte forskningen og dens anvendelse i ulike deler av samfunnet.

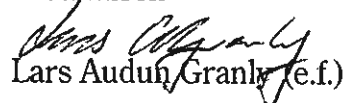
Vi er usikre på om et stort forskningsprogram er riktige veien å gå. Et bredt anlagt forskningsprosjekt rekker kanskje i første omgang. Et slikt prosjekt bør ha vekt på å finne gode relevanskriterier som treffer. Vi vil også peke på at det arbeides med indikatorutvikling, jf. *Indikatorrapporten* som utgis av Forskningsrådet i samarbeid med NIFU og SSB.

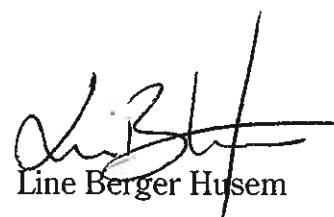
Åpen konkurransearena

Utvalget foreslår å etablere en stor, åpen arena for fri forskning i Forskningsrådet.

BLD støtter dette forslaget som har til hensikt å skape en større arena for fri og åpen forskerinitiert forskning. Det er et behov vi ser på de fagfeltene der BLD følger med i forskningsutviklingen og er brukere av FoU. I et lite land som Norge er det viktig at de spesielt gode forskerne gis økonomisk mulighet til å følge opp egne ideer og at kvalitet alene kan styre en del av forskningen. Forskning er i seg selv en virksomhet der resultatene ikke er gitt på forhånd. Dermed kan heller ikke konkrete kost/nyttevurderinger på et gitt tidspunkt alltid være styrende.

Med hilsen

Lars Audun Granly (e.f.)

Line Berger Husem